

„EDINOST“

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1. uri popoldne.

„Edinost“ stane:

za vse leto gl. 6.—; izven Avst. 9.— gl.
za polu leta „ 3.—; „ 4.50 „
za četrt leta „ 1.50; „ 2.25 „

Posamične številke se dobivajo v prodajnicah tobaka v Trstu po 5 nov., v Gorici in v Ajdovščini po 4 nov.

Na naročbe brez priložene naročnine se upravnštvo ne ozira.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

„V edinosti je moč.“

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu v Trstu, Torrente št. 12. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Oglasi in oznanila se račune po 7 nov. vrstica v petito; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga obseglo navadnih vrstic.

Poslana, javne zahvale, osmrtnice itd. se račune po pogodbi.

Naročnino, reklamacije in inserate prejema upravnštvo v ulici Torrente 12. Odprte reklamacije so proste poštnine.

Vabilo na naročbo.

Bliža se konec prvega polulečja; uljudno prosimo zatorej čestite gospode naročnike, da o pravem času obnovijo naročnino, da ne nastanejo neredi v pošiljanju lista. Nadejamo se, da nam vsi dosednji gg. naročniki ostanejo zvesti in da nagovoré še druge svoje znance in prijatelje, da se predbroje na naše novine, ki se bijejo na najskrajnejši in najvažnejši meji in poziciji Slovenstva. Kolikor več se bode podpiral list, tim bolj bode napredoval, da zadovolji svoje čestite čitatelje. Za tega delj prosimo podpore, narodnjaki! Naroča se lahko z vsakim mesecem. Na naročbe brez naročnine se ne oziramo. Naročnina se pošilja naprej.

Posebno opozorujemo one gg. naročnike, ki so nam še kaj na dolgu, naj ga prav kmalu poravnajo, da prihrane nam nekoliko truda, sebi pa morebiti nepotrebnih stroškov.

List stane:

za polu leta 3 gld. — novč.

„četrt“ 1 „ 50 „

Novci naj se izvolijo pošiljati samo s poštnimi nakaznicami, ki so najpripravnije za gg. naročnike, kakor tudi za nas. Upravnštvo.

Taki so!

Čudni so res nekateri naši Italijani: dokler pišejo in razpravljajo o Slovanstvu, njega odnošajih in o ulogi, ki mu je prirejena v velikem evropskem koncertu, le akademiško, trudijo se, da kažejo saj na videz, — ker do prave nepristranosti se nikakor niso mogli — kolikor toliko objektivnosti. Kakor hitro pa zapuste tla trezne, misleče teorije in se vržejo v peneče valove razburkanega javnega življenja; kakor hitro storé znamenit korak iz teorije v prakso, tedaj pa pozabijo vseh svojih lepih principov in nazorov, o katerih so nam govorili kot „učenjaki“ in misleci, in pokažejo se nam

ravno tako strastne. kakor so oni srditeži, katerim sta narodna srditost in proganjanje šibkejšega prvi, jedino odločilni in vodilni motivi.

Tu si ne moremo kaj, da ne bi mimogrede omenili neke neoporekljive istine, ki meče nekov čuden svet na naše italijanske „voditelje“ in katero istino naj bi si ogledali od bližje oni italijanski krogi, kateri nosijo le iskrico pravicoljubja v srci svojem in preverjeni smo, da bi se jim oči odprle.

Mi ne bi hoteli sicer nikogar neosnovano sumničiti, a čudno se nam pa vidi — in ne samo nam, ampak vsakemu, kateri razmere, osebe, in vršeci se, pretvarjajoči proces v javnem našem življenju s paznim očesom opazuje — čudno se nam vidi, pravimo, da se z izbruhi te narodne strasti tako lepo ujemajo mastne koristi pojedincev; pojavi navidezne prekipelce srčnega prepričanja in narodnega navdušenja služijo slepo materialnim koristim posamičnikov; to, kar se nerazsodni večini mej našimi Italijani vidi vzorni idealizem, kipeča ljubezen do materinega jezika, to je ponarejeno, to je talmi-blogo, ki more prevariti le oko nevedčaka, kajti pravemu idealizmu ni prostora pod ono streho, kjer živi grdi, ledenosrdni egoizem svoje maločasno življenje; idealizem in egoizem sta nezdružljiva pojma, kakor sta voda in ogenj nezdružljiva. In kaj vidimo pri nas? Vidimo, da se neki ponarejeni idealizem — pravo talmi-blogo — in gola sebičnost, torej skrajno protislovje idealizmu, vsopredno vijeta mej hominijami in blodnjami javnega našega življenja, da se vzajemno dopolnjujeta, da služita drug drugemu po gotovem, minuciozno preračunjenem načrtu. To je kričeče sleparstvo, kateremu pa ne moremo odrekati ženjalnosti; osobito nam imponuje konsekvence, katero opazujemo v izvrševanju fino preračunjenega tega sleparstva. Kar je treznih, razboritih mož mej Italijani, naj bisi stega stališča malo bolj ogledali osebe in sredstva, katerih se poslužujejo te osebe in potem bi prav gotovo našli — mislimo, da se ne varamo — nekaj modus videndi, da bi sklenili, če uže ne miru, vsaj premirje. Tudi premirje v vojni je dobrodejno, da se vojaki odpočijo.

Krenoli smo malo v stran, a to je bilo potrebno, da nam, hotečim sporazumljenju se sodeželani našimi italijanske narodnosti, ne bodo mogli očitati, da hočemo

provocirati, da smo nestrpni. Seveda z onimi elementi, katerih pogledi vsak trenotek ubežavajo preko črno-rumenih mej, ni sporazumljenja, niti sprave.

Sedaj pa treba, da se obrnemo zopet k svojemu namenu.

V svojej številki z dne 16. junija prinesel je „Eco di Pola“ članek pod naslovom: „Avstrijsko cesarstvo in narodnostni princip“. Na ta članek meri uže uvod današnjemu našemu dopisu.

Članek je pisan večinoma v mirnem dostojnem tonu in se zato prav ugodno razlikuje od sličnih ekspektoracij v „Istri“ in „Giovine Pensiero“.

V uvodu člankar pripoveduje obče poznate stvari, katerih se hočemo le mimogrede doteknoti: da Avstrija ni kot ruska država, kjer je suverenost koncentrirana v jednom avtokratu; tudi ne kot Angleška ali Italija, kjer je jeden sam parlament politički reprezentant, (četudi razdeljen v dve zbornici), imejoč jedno samo ministerstvo in jedno samo eksekutivno oblast. Avstrija je pa razdeljena v 2 polovici, v katerih gospodujejo dve narodnosti: na jedni strani nemška, na drugi madjarska.

Stavek: dokler ne bodo zadovoljili vseh delov, iz katerih stisestavljeni obe državni polovici, spori in prepri ne bodo in ne morejo potihnoti, — ta stavek podpisemo tudi mi radostno in v celem obsegu. To je uprav naš politički program, to je kardinalno naše zahtevanje — jednakopravnost za vse — in ker se nemški centralisti iz gole gospodoželjnosti upirajo opravičenemu našem zahtevanju, razširil se je prepad mej nami in njimi na tako široke dimenzije; težko je misliti, da bi se kedaj sporazumeli.

Članek trdi nadalje, da hočejo Hrvati po vsi sili otresti se državne skupnosti z Madjari in hoté ustanoviti avstrijsko-madjarsko-hrvatski trilateralizem; še težje pa da bode rešiti problem v Cislajtaniji, kjer se Slovani protivijo prvenstvu (prevalenca) nemških centralistov in kjer je res mnogo političkih faktorjev, kateri bi hoteli iz Avstrije napraviti slovensko državo.

Do tu-le mož govori še precej pametno, dasi ne vem zakaj nam pri tem zadnjem stavku ves preplašen zakliče: Erroro.

Strah je lepa reč, pravi sicer slovenski pregovor; v političkem življenju pa strah, vzlasti če je tako malo osnovan, kakor je oni Nemcev in Italijanov pred

Slovani — ako bi ti-le poslednji namreč prišli do svojih pravic — dela človeka smešnega, vzame mu razsodnost in moti mu jasni vid. Tu-le nam mož zapoje staro, stokrat uže ovrženo, neslano pesem: kako, da so Slovani kulturno zaostali, da nimajo razvitega jezika, da nimajo ni zgodovine, ni literature, da se mej sabo ne razumejo, da so geografsko razkosani (kar je, žal, res) in da jim niti ne dostaje moralne skupnosti čustev (unità morale di sentimenti.)

Na to treba točnega, sicer pa prav kratkega odgovora. Slovani kulturno zaostali — izrek ta imel je znabiti pred 50 leti nekoliko podloge, danes je nima več. In sploh naj se taki izreki ne postavljajo kot dik-tum za vse večne čase, posebno pa ne, ako je govor o tako nadarjenem, miroljubnem, s pravnim čutom prošinjenem, za nadaljno izobraževanje tako sposobnem plemenu, kakor je slovensko plemo. Saj ni treba drugega, nego da pogledate malo okolo sebe, — seveda pustivši vse predsodke in narodno sovraštvo malo na stran — in osvedočili se bode o silnem, fenomenalnem napredku vseh slovenskih plemen v zadnjem 20letju. S takim kulturnim napredkom v razmerno tako kratkem času ne more se ponašati ni jeden drug narod. Rekli smo: vseh slovenskih plemen — tudi slovenskega? Tudi! posebno pa, ako vzamemo v poštev maso naroda. Odgovorite nam prav odkritosrčno: kje najdete več analfabetov, pri nas, ali tam na vašem ljubem polotoku? Vidite, to razmerje je najboljšo merilo, ako čemo vedeti, v koliko da je prešla kultura v meso in kri naroda. Res da nimamo velikanske literature, da se ne moremo ponašati z velikansko vrsto umetnikov, a to, kar imamo, je last nas vseh, last celega naroda, ne pa last pojedinih izvoljencev. To je neprecenljiva prednost pri nas, da stopa kmet z možnimi koraki, če ne vzporedno, gotovo pa neposredno za inteligencijo.

Ko se je člankar naš nekoliko pomiril, govori pa zopet precej pametno skozi celo kolono, a proti koncu druge kolone ga pa zgrabi zopet neopisljiv strah, da se kar trese, in ves svoj strah zlije v vzklík: Ma gli Slavi devono far paura.

Tu je treba zopet protesta. Človeka mora res razjeziti, če vidi, kako protivniki naši govoreči o nas, o vsakej besedi prav tendenciozno pridevajo opomnje o Rusiji, ruskem narodu, ruskem nasilstvu, ruskih

PODLISTEK.

Jastreb contra Grlica.

Česki spisal Svatopluk Čech; prevel M. Vrnilež. (Dalje.)

Usedla sta se drug drugemu nasproti. Lepi obraz gospoda Grlice rudel je z lahko rdečico. Njegove oči počivale so skrbno napete na obličji gospoda Jastreba. Zdelo se je, da je v te oči vpisana žalost njegove usode, iz katere je izšel njega pojav skoro neporušen. Take oči bode v meni vselej sočut. To so oči onih, katere je vrgla potuhlena usoda naglo z višin dostojanstva in blaženosti v globino bede in pozabljenja. To so oči onih, ki šetajo najrajše v somraku po oddaljenih ulicah, z naklonjeno glavo, imajo stare znance in krčevito stiskajo zložene bele rokavice, kakor bi hoteli odvrtni z njimi pozornost mimoidočih od svoje zvonjavosti. V očeh takih ljudij odseva žalovanje za lepšo minulostjo, odrek, nezaupnost v sebe, vedna bojazen pred razžaljenjem in posmehom. V teh plahih očeh zrcali se zla svest, — zavest bledeče obrobe pri suknji, žoltečih se manšet in drugih podobnih zločinov, krijočih se v različnih gubah na obleki, o katerih se drugemu svetu niti ne dozdeva.

Ali sedaj so imele oči gospoda Grlice le izraz skrbnega napetja, na pol brez nade.

„Zelo mi je žal“, reče gospod Jastreb, ko je bil nekoliko premolknol, ter pase pri tem oči na popolnem potrtim možu sebi nasproti, „zelo mi je žal, — ponavlja z nabrušeno okrutnostjo, — da vam uže včeraj nisem mogel poslužiti.“ Gospod Grlica se je iz globine oddahnil in njegov pogled je radostno zaiskril. — „Moja blagajna je bila popolnem prazna. Časi so slabi. Vender se mi je posrečilo toliko vkup spraviti, da bi mogel vaši želji ustreči.“

Gospod Grlica pogledal je na-nj z nepopisno hvaležnostjo. Kazal mu je z vsem svojim izrazom, da ga smatra istinito za plemenitega človeka in da prosi oproščenja, ako je ustopil v njegovo prejemno sobo z nekakim npravnim predsodkom. A gospod Jastreb kazal je ta čas istinito obraz, čegar prosta poetičnost je morala očarati vsako nepokvarjeno srce: sedel je veličastno na jakem naslonjači igraje se z mehkiimi, temnosivimi lasmi svojega sinčka, ki se je bil za njim iz spalnice prikradel in mu naslonil glavo na prsi, na drugi strani pa se je igrala madičica s koncem njegove spalne suknje, na katerem je bila všita vkusna rdeča arabeska.

Nehote vzbudila je ta slika zaupnost gospoda Grlice.

„Nikdar bi se ne bil odločil k temu koraku,“ reče in živejša rdečica okrasila njegovi lici, „da me ni do njega sinova prošnja prisilila. Biva v Carigradu —“

„Tako daleč?“ izpregovori gospod Jastreb s pridihom ironije.

„Da, v Carigradu. Tam je uradnik pri avstrijskem Lloyd. Slučajno je prišel v veliko denarno stisko —“

„Umejem, sem tudi oče,“ reče gospod Jastreb in pritiskane kakor v potrdilo sinčka na prsi.

Gospod Grlica vzel je iz žepa novo napolnjen meničen blanket leskeč še peskom in ga podal molče gospodu Jastrebu. Ta pogleda naglo lice in rob listkov, pokima zadovoljno z glavo ter pristopi k težki skrinji v kotu.

Kmalu potem ležala je dolga vrsta papirnega denarja na mizi pred gospodom nadzornikom. Njegov pogled preletel je je z nekakim spoštovanjem in v rekah se je pojavila mala, obrabljena mošnjica, katera si ni upala se svojo sploščeno vzbočenostjo toliko papirja obseči, dasi je bila gladna.

Gospod Grlica se je dolgo mudil, predno je stlačil nepraktično zložene bankovce po različnih predelih.

Ta čas porabil je gospod Jastreb, da bi se kritično dotaknol veterne teorije o sinu v Carigradu. Njegova sodba o njej je bila, da ni trebalo gospodu Grlici svoje obligatne pripovedke nakitovati z vrhovi pinij in vitkimi stolpci minaretov.

„V Carigradu uraduje avstrijski Lloyd brezdvomno turški?“

„O nikakor! laški,“ odgovori gospod Grlica raztreseno, zapiraje mošnjo. „O, Carigrad je krasno mesto. Spreminjanje luči o solnčnem zatonu je tam res bajno krasno!“

Obrativši s tem svojo teorijo, preporočil se je gospod Grlica, položil svojo roko krčevito na prsi, na katerih je počivala natlačena mošnja in zagotavljal, da bode za mesec dnij o tem času istinito svoj pohod ponovil.

Gospod Jastreb pa se je vrnil sè značilnim posmehom v svojo sobo, da bi tam dalje žrtvoval Penatom svoje tihe domačnosti.

Zagovarjaje v duhu gospoda Jastreba proti oskosrčnejem glede pravi, šel je Grlica proti domu.

Da vas seznanim z njegovimi sedanjimi razmerami, sledi naj kratek obseg prejšnjega poglavja njegovega življenja.

(Dalje prih.)

namerah itd. itd. takó vabujajo pri vsakem, ki razmer ne pozná, vero, da dobivamo mi iz Rusije svojo „Ordre de bataille“, da smo nelojalni avstrijski podaniki. Kaj nam hasnejo nebrojni dokazi dinastiške zvestobe, svečane izjave naših voditeljev, potoki krvi, prelite za habsburško dinastijo, neoporekljive, neomahljivo udanost dokazujoče zgodovinske istine — vse to nam nič ne pomaga: rusofili smo, tako zatrdi brezvestni obrekovalci, in slepa, nerazsodna množica mu veruje. Vsem našim protivnikom bodi še enkrat in odločno povedano: ako tudi ne bi bili — kar pa smo — zvesti podaniki avstrijske države iz ljubezni in srčnega nagnenja, moral bi biti iz egoizma; želja po narodni samoohrani sili nas, da je vsakdo izmed nas in vsak trenotek pripravljen preliti zadnjo kapljo krvi za habsburško dinastijo. Nehajte vendar enkrat, ljubi italijanski prijatelji, s svojim ostudnim obrekovanjem, kateremu vi sami ne verujete in nikdar verovali niste. Nehajte z obrekovanjem, katero vam donáša ravno v tem letu jako slab, grenek sad. Nimate-li dosta sè škandal, ki vas čakajo pri sodišči v Rovinji in Trstu?!

Preidimo h koncu članka, ker nam prostora nedostaja. Konec „Ecovih“ ekspektoracij je zopet tak, da smemo biti z njim zadovoljni.

„Največja nevarnost Avstriji so oni, ki hočejo dele njene sè silo stlačiti v jednako uniformo. Ako bi pa dali vsakemu priložnost, da svobodno more kultivirati jezik svoj, vero svojo, individualno svoje pravo; ako bi dovolili, da si vsak del svobodno izbira administratorje svoje in da upravlja koristi svoje sam in po svojem talentu — potem bi bilo lahko udušiti razjedajoče intencije.“

Marsikdo si bode mislil: kaj je „Eco di Pola“? je-li treba, da se tako na dolgo baviš z njim, ni-li škoda, prostora? „Eco“ nam ni prav nič. Ali tip je takó zvanih „zmernih“. Kakeršen je on, takih je mnogo. Odgovarjajoč njemu, odgovorili smo mnogim, in sicer najnevarnejšim. To so tisti Italijani, na katere smo mislili začetkom tega dopisa. Ako razpravljajo o nas teoretiško, akademsko, tedaj jim zasvita nekoliko spoznanja. Ako pa je treba izvajati iz tega spoznanja naravne logičke posledice, se pa ustrašijo samih sebe in storé ravno protivno od tega, kar jim velevala zdrav razum in — svest.

Ker nemajo toliko moralne moči v sebi, da bi priznali: delali smo krivico, pravo je na strani onih, katere smo proganjali — omahujejo pa in se zibljejo kakor bilka v močvirju.

Tako vidimo, da se „Eco“ člankar lovi iz jedne trditve v drugo, a druga njegova trditev podira ono, kar je postavila prva. In tako skače mož iz jednega protislovja v drugo.

Taki so! Z ozirom na to njihovo lastnost urediti moramo naše bojevanje, našo obrambo. Mi, žal, ne poznamo ofenzive, a v defenzivi vsaj moramo biti jednaki.

C—t—č.

Govor državnega poslanca Karola Kluna

v 223. državnozborni seji dne 1. maja 1888.

(Dalje).

Zato mislim, da bi bilo bolje, da se pusti spodnja gimnazija v Kranji, in če bode trebalo razširi v zgornjo gimnazijo, nego pa v Ljubljani ustanovljati novi zavod. Kmalu se bode preverili, da bode učencev na novi zgornji gimnaziji ravno toliko, morda še več, nego pa na nadomestni šoli v Ljubljani, ker bi pobrala precej učencev Ljubljanske gimnazije. In ker se vedno povračajo časi, da brezvestni agitatorji te ali one stranke podpisujejo izgrede in motijo brezskrbne mlade ljudi, zato bi v takem odločilnem slučaju tudi bila ložja disciplina na Ljubljanski gimnaziji.

Opomnil sem uže, da tudi spodnja gimnazija v Kranji ni bila obiskana tako slabo, da bi se naredba učne uprave s tem mogla opravičevati, in da bi v tem oziru jednaka usoda prej zadeti morala več drugih učilišč.

Tako ima na primer nemška spodnja gimnazija v Kočevji uže s početka vedno manj učencev kakor v Kranji in zaslužila bi zatorej tudi večjo pozornost štedujoče učne uprave.

Jaz tega ne pravim zato, da bi želel, da se odpravi gimnazija v Kočevji, nasprotno, po mojih mislih vsaka šola ima

pravico do svojega obstanka in mi privoščimo od srca svojim nemškim sodeželanom lastno šolo, ki bo morda Kočevjarjem še bolj potrebna in koristna, če bodo omejili ali prepovedali krošnjarstvo, ki je glavni vir dohodkov Kočevjarjem, in se bodo morali obrniti do drugih virov. Zato bi obžalovali, ko bi se odpravila gimnazija v Kočevji, za katero je veliko storila mestni občini. Opomnim to le zato, ker hočem reči, da mora iskati človek po treznem premišljevanji vseh razmer pravi vzrok, da se je odpravila gimnazija v Kranji, v antipatiji visoke učne uprave proti prebivalstvu slovenskemu. (Tako je! na desnici), in ker je bila ta šola v očeh učne uprave slovenska. V teh mislih potrjuje nas tudi to (Čujte! na desnici), da je učni minister določil numerus clausus le za slovenske oddelke Ljubljanske gimnazije (Čujte! na desnici.) in je prepovedal le slovensko paralelko; gotovo pa ne bi ugovarjal, ko bi hoteli stariši vpisati otroke svoje v nemške oddelke. (Klici na desnici: To on hoče!)

Gospod minister je danes temu odločno oporekal, da slovenski narod tako sodi in učni minister moral bi si bil uže prej misliti, da bode tako sodil, in zato od njega ni bilo politično modro, da je spravi v nevarnost svojo veljavo, in še več dobro ime vlade zaradi malih stroškov, katere država plačuje za Kranjsko gimnazijo. (Tako je! na desnici.)

Ko se je jeseni minolega leta zopet sešel državni zbor, opustili smo parlamentarne demonstracije, kajti pričakovali smo od previdnosti in nepristranosti gospoda naučnega ministra, da bode temeljito presodil korake kranjskega deželnega odbora in mestne občine v Kranji in na najvišjem mestu preporečil njeno prošnjo.

Žal, da smo se varali v svojih nadah; gospod učni minister bal se je gotovo, da bo kaj zgubil na časti, ko bi se bil po načelu „sapientis est mutare sententiam“ udal našim prošnjam, ker bi se morda potem ljudem zdelo, da njegove naredbe neso vselej primerne in včasih potrebujejo popravil. Zato se je glede Kranjske gimnazije dosedaj upiral in bi nam prej ustanovil z večjimi troški novo šolo v Ljubljani, kakor pa pustil v Kranji gimnazijo in tako preklical svojo naredbo, nasproti današnjim besedam; kje bi sploh bil minister, ki se ne bi oziral na finančni položaj države. Prebivalstvo na Gorenjskem visoko ceni gimnazijo v Kranji, in zato je 36 občin poslalo v zadnjem zasedanju petico deželnemu zboru, kar morejo potrditi gospodje z one (leve) strani, v katerej prosijo, da bi deželni zbor posredoval v tej stvari — da ostane gimnazija v Kranji. Deželni zbor je spoznal potrebo spodnje gimnazije v Kranji in naročil deželnemu odboru, naj stori primerne korake, da se ohrani.

Jaz pa mislim, da ima o tem vprašanji govoriti več ali manj tudi ta visoka zbornica. Ni treba posegati v pravice eksekutive in jej dajati navodila, vendar ima visoka zbornica važno, rekel bi odločilno besedo. Kajti gospod minister nam obljublja nove šole dati ne more, ako mu ta visoka zbornica ne dovoli sredstev. Pamen človek ne bode nikomur odrekel potrebnih sredstev, ali ravno tako umevno je, da mora zbornica presoditi, če so potrebna sredstva. Kakor sem dokazal, je šola za nas na Kranjskem potrebna, ni pa potrebno, da bi morala biti v Ljubljani, marveč je želeli iz mnogih vzrokov, ki sem jih prej navedel, da se ne ustanovi v Ljubljani. Na korist je državi, prebivalstvu in disciplini, da gimnazija v Kranji ostane, in če bodo zahtevale razmere, razširi v zgornjo gimnazijo.

(Dalje prih.)

Politični pregled.

Notranje dežele.

V vnanjem odboru ogerske delegacije poročal je letos Maks Falk, znani Slovanzožec. To poročilo našega zakletga sovražnika bilo je pa tako strašno zmešano, tako teče vseh misli, da se mora človek čuditi, kako je mogoče, da s tolikimi besedami ta slavni politik nič ne pove. Z druge strani pa treba priznati, da je ta „pisan listec“ ogerskega politika prava krona praznih pustih in neslanih debat ogerske delegacije. V tem poročilu se govori o nerazumljivi zvezi z Nemčijo, vendar pa se takoj potem kaže nekaj strah vsled premene na nemškem prestolu. Naglašuje se, kakor po navadi, da zveza nima namena napadati, da ona v svojem miroljubnem

prizadevanji sme računati na podporo Anglije. Sploh je celo to poročilo tako sestavljeno, da se človek nehote spomina lanskega. In vendar se je od lani nekaj spremenilo. Lani je imel glavno besedo Andrassy; lani se je govorilo o Bolgarskem, o Srbiji, Rumunskem, da celo o Carigradu. Zahtevalo se je v ogerske delegaciji, da se Koburga prizna zakonitim vladarjem, pretilo se je Rusiji, da se jej napove vojna, in danes? Andrassy je še o pravem času „obolel“ in Balkan in bližnja okolica nista našla prostora v debatah ogerske delegacije. Ti ljudje postali so vrlo skromni in človek se nehote spomina primorske šale: „Ako ne pride, držimo se, ako pride, bežimo!“ Od kod ta promena, od kod na enkrat ta vzdržljivost? Najhitreje je popolna neizvestnost evropskega položaja, o kateri se ne ve, kdo pije in še manj, kedo bode plačal, ta neizvestnost je po promeni na nemškem prestolu še večja in Madjari niso še dobili migljaja, kako naj se ravnaajo. Ogarska delegacija je po kratki debati izredno terjatev 47 milijonov gold. vojnega ministerstva enoglasno sprejela. Te izredne številke tudi jasno govore, kake blaginje nam nosi ta oboroženi mir!

Mestni zbor zlate Prage je v svojej seji 22. t. m. sklenol odposlati minister-skemu predsedniku grofu Taaffeju spomenico, v katerej mestni zastop slovesno protestuje proti naredbi ministra Gauča zaradi prodaje enega dela zemljišča cerkve sv. Henrika v Pragi. Praška občina kot upraviteljica imetja te cerkve je hotela prodati en del njenega zemljišča ter sezidati za ta denar češko šolo. Na to je minister odgovoril na tak način, da je razburil češko prebivalstvo zlate Prage in je mestni zbor odgovoril na to v spomenici, katero je odposlal Taaffeju. V tej spomenici pravi, da v onem delu mesta stanuje velik del najbogatijih meščanov, da pa tam ni nobene češke šole, zato so češki roditelji prisiljeni pošiljati svoje otroke v nemške privatne šole, ter podpirati na tak način germanizacijo. Češka šola v tem delu mesta je zelo potrebna in je občina skrbela za zgradbo primerne poslopja spolnjevala samo svojo dolžnost. Ministerska naredba pisana je v takem tonu, kakeršnemu Praga kot prva občina češkega kraljestva ni navajena ter je tudi po svojej vsebini razburila in ogorčila mestni zbor, kateri preporeča ministerskemu predsedniku v preudarek to, ali se na tak način dražilo prebivalstvo, vzlasti pa prebivalstvo prve občine kraljestva češkega. Odgovor mestnega zbora na to ministrovo naredbo je odločno in dostojno pisan in bode izvestno ugajal večini rodoljubnih Čehov.

22. t. m. umrl je tirolski poslanec pater Greuter, sloveč govornik in veren zaveznik češki. Pater Greuter je bil plemenit značaj, ki se je potegoval z vsem žarom svoje duše in ognjem svoje navdušene besede za pravico in resnico, pobijal je laž in lažilberalstvo z vso svojo izredno zgovornostjo. Čehom in njih težnjam je bil posebno zvest zaveznik. Uže 1869. leta je krepko branil prava češke krone, 1870 udeležil se je dogovorov s Potočkim, 1871. l. podpiral je Hohenwarta, da bi bil Čehom pripomogel do njih pravice. Ko so 1879. l. Čehi zopet prišli na Dunaj v državni zbor, se jim je pater Greuter pridružil ter je sè svojimi tirolskimi kolegi podpiral, nemški liberalci so jim nadali zato ime „črni Čehi“. P. Greuter si je pridobil za Čeha neveljavih zaslug 1884. l., ko se je ognjevit potegoval za češko šolo na Dunaji ter nemške liberalce neusmiljeno šibal. Vsi češki listi izražajo o priliki njegove smrti svoje žaljenje, kajti z njim zgubili so vernega zaveznika.

V Hrvatskem saboru sprejet je zakon o premei nekkih ustanov volilnega reda. Proti temu zakonu govorili so izvršno dr. Vrbanić, dr. Ante Starčević in dr. Frank, kateri je izjavil, da bode morala opozicija odslej popolnoma opustiti vse delovanje, ker po dosedanjem postopanju vladne večine je vse nje prizadevanje zaman. Govornik predlaga, naj bi se ta zakonski predlog vrnil dotičnemu odseku in naj bi se odložila debata na drugo dobo; no večina neče o tem vedeti. Saborski predsednik Hrvat ne dovoli niti staviti ta predlog. Ban zagovarja vladni predlog ter svari opozicijo, naj nikakor ne izvrši svojega namena ter se ne prepusti pasivnosti, kajti slabo so prošle vse opozicije, ki so se ravnale po tem načelu. Vladin predlog je bil sprejet. Opozicija pa si sme biti svestna, da po predugačenem volilnem redu v prihodnje odpošlje le jako pičlo

število zastopnikov v sabor. Nastopila bode za Hrvatsko ona srečna doba, ko bode kakor sedaj madjarski uradniki in husarji delili pravico narodu, in to ubogo tlačeno ljudstvo ne bode moglo dati oduška svojim bolečinam, niti na usta svojih pravih zastopnikov — ker jih ne bode več imelo! Hrvatska bode tedaj srečna, ker od tam ne bode čuti več težeb.

Vnanje dežele.

V Peterburgu zanikavajo vest, katero so prinesli listi, da se kmalu snideta ruski car in nemški cesar. O tem pravijo ruski diplomatje, da nič ne vedo. Ruski car namerava potovati po južni Rusiji in po Kavkazu. Predno nastopi to pot, obišče pa finske dežele.

Iz Belega grada javljajo, da je Hristić dal kralju svojo listnico na razpolaganje, kajti Milan „Veliki“ je uže večkrat sprejel Garašanina, v tem vidi Hristić nezaupnico sebi ter hoče odstopiti. Kralj je predložil ministerstvu uže drugo listo častnikov, kateri se mu ne zde dovolj zanesljivi ter bi je rad odpravil iz vojske. Valed tega je armada in duhovstvo silno razburjeno. Vedi Bog, kdo podpira kralja Milana v njegovem predrznem in do skrajnosti nerodoljubnem postopanju; njegovi „ukazi“ in njegova dejanja so uže skoro sami zločini na srbskem narodu in ako je v Srbiji še iskrica nekdanjega junaštva in ponosa, morajo ga prej ali slej pognati.

V Ženevi v Švici začel je izhajati bolgarski list „Svoboda“, kateri iz Rumunske pošilja v velikem številu na Bolgarsko. List zelo ostro piše proti Koburgu in ministerstvu. Policija si prizadeva dobiti one, ki list mej narodom širijo.

V ponedeljek 25. t. m. bil je odprt z vso slovesnostjo nemški državni zbor. Mnogo se ugiba o politiki novega nemškega cesarja. „Standard“ pravi, da se bode Viljem II. držal v vsem vzgleda svojega deda Viljema I. ter bode zvest zaveznik Avstrije in Italije. Dogovori mej njegovimi predniki z avstrijskim in italijanskim vladarjem ostanejo nespremenjeni. Proti Rusiji in Franciji bode se ravnal cesar Viljem vrlo pomirljivo, ogibal se bode vsega, kar bi utegnolo zanetiti razpor mej državami, delal bode samo v korist Nemčije in se ne bode nikdar mešal v zadeve drugih narodov.

Iz Berolina so prognali nekoliko francoskih žurnalistov, ker so nepovoljno pisali o novem cesarji. Skrajni radikali francoski so zahtevali, naj se na to odgovori s tem, da se izženejo iz Pariza vsi nemški novinarji. A večina je bila za to, da se vlada najlepše osveti tako, da pusti vse Nemce mirno uživati francosko gostoljubnost v Parizu, kakor do sedaj. General Boulanger in njegova slava čedalje bolj propadata. O volitvah v Charentu kandidovala je njegova stranka Déroulede, znanega propovednika osvete in maščevanja nad Nemci. Déroulede je propadel. Treba bode ožjih volitev. Boulangeristi se je ne bodo udeležili, borba bode mej republikanci in bonapartisti. Trgovinska pogodba z Italijo bode kmalu sklenena. S tem bode ustrezno obema državama, ki ste si bili brez potrebe napovedali gospodarsko vojno.

DOPISI.

Komen, 18. junija. [Instalacija preč. župnika-dekana g. Adolfa Harmela]. V 47. št. „Edinosti“ bil je opisan uhod našega preč. g. dekana Harmela, a včeraj smo tukaj praznovali njegovo umeščenje ali instalacijo in to prav slovesno.

V ta namen so uže tri dni poprej vsak dan popoludne in zvečer pritrkovali zvonovi; v soboto zvečer pa je poleg pritrkovanja zvonov grom topičev oznanjal nenavadno in redko bodočo slovesnost.

Včeraj, 17. t. m., zbrala se je okolo 9. ure v jutro večina komenskega dekana g. duhovnikov v župnijskem dvoru. Točno pred deseto uro došla je šolska mladina z učiteljsvom in dvema avstrijskima zastavama na čelu pred župnijski dvor, kjer je uže čakalo mnogobrojno ljudstvo. Ob 10. uri prične pritrkovanje zvonov in pokanjem topičev spreved proti cerkvi. Spreved vodil je g. monsignor Jož. Marušič, prof. verstva na c. kr. učiteljski v Gorici. V ta namen došli so tudi iz Gorice semkaj gg. dr. Gregorič, dr. Sedej in Cerin; vsi trije profesorji bogoslovja.

Komen je bil okrašen z narodnimi in cesarskimi zastavami in to tako lepo, da je vsakemu imponovalo.

Prišedši do cerkvenih vrat, je g. monsignor Marušić s primernim nagovorom izročil preč. gosp. dekanu Harmelu cerkveni ključ. — Potem pa do velikega altarja, ki je bil krasno ovčan s svežimi cveticami, dospevši, vršili so se predpisani obredi. — V presbiteriji so bili v klopih zbrani poleg duhovnikov komenski c. kr. dostojanstveniki in učiteljstvo.

Na to stopi na propovednico ali prižnico preč. g. monsignor Marušić ter je imel kot instalator 1 1/2 uro trajajoč govor, ki se je sukal o dolžnostih, ki jih imajo občinarji do preč. g. dekana in on do njih.

Po govoru sledila je sv. maša, katero je pel novi preč. g. dekan Harmel in kateremu sta služila gg. dr. Gregorič in dr. Sedej. — Po sv. maši sledil je sv. blagoslov in uradna cerkvena svečanost je bila dovršena. — Omeniti moram še, da so pri cerkveni slovesnosti dobro peli komenski pevci in pevke v mešanem zboru, za kar gre vsa čast g. učitelju-pevovodju A. Tančetu.

Potem je bil skupni obed v župnijskem dvoru, katerega se je 40 oseb udeležilo, in sicer: gg. duhovniki, načelniki uradov, župan, podžupan in cerkveni starešini. —

Da so bile jedi izvrstno pripravljene in da je bila božja kapljica prav dobra, ni mi treba še omeniti, kajti vsak priznava, da je bilo vse: comme il faut.

Kakor slučajno vršile so se razne napitnice, katerih pa ne morem posamezno navesti, da se mi dopis preveč ne raztegne. Omeniti le napitnico g. dr. Sedeja, ki je s primerno besedo izročil preč. g. dekanu Harmelu „kantato“, katero je poklonilo „Ceciljansko društvo“ svojemu „generalu“ in katero je uglasbil gosp. učitelj Danilo Fajgelj. Ona slovi tako-le:

„Preč. velezaslužnemu gosp. Adolfu Harmelu, novemu dekanu komenskemu v dan njegove instalacije 17. junija 1888.

V puščavi sred gorá sinajskih
Je pasel Mojzes tujo čredo,
Ko rod njegov sred vrhov rajskih
Ob Nilu trpel stisk je bedo.
Dovolj je stoka! Bog razsodi —
Ti Mojzes vodi ga k svobodi.

A Mojzes straši se in dvomi,
Da mogel bi svoj rod oteti,
Ni Bog poslal te — porekó mi —
Kako se zove Bog Tvoj sveti?
Kdo jezik dal mi bo zgovorni,
Da rod prepričam, rod uporni?

Le hodi! Božji glas zaori,
Na jezik denem ti besede;
In čuda s palico mi stori,
Da jaz sem Bog, Egipt naj zvede.
S tem rodu strl boš sužnost kletó
In ga popelješ v zemljo sveto.

Ti — Mojzes si, Pastir čestiti,
Ki zdaj zapuščáš gorske trate,
V doline Bog veli Ti iti,
Da paseš, rešiš rodno brate.
Od Boga si Pastir postavljen,
Prisrčno bodi nam pozdravljen.

Sovražnikom Ti v bran se stavi,
Potopi je v vode brezbranne;
Vodeč Svoj rod v sveta puščavi
Mu lomi kruh nebeske mane;
Sè vodo milosti ga poji,
Da ne omaga v daljni hoji.

Postavo božjo ljudstvu kaži,
Roke zanj proti nebu vzdigaj,
Z nebesko glasbo srca blaži
In misli kvisku Ti mu dvigaj.
Ga vodi v domovino srečno,
Ker z njim Boga boš gledal večno. —

Preč. g. dekan se za vse to srčno zahvali s krasnimi besedami.

V prijetnej družbi vršila se je napitnica za napitnico in tako nam je prehitro čas pošel, da smo se stoprav o mraku razšli.

Konečno naj še omenim, da je bil včeraj — instalacije dan — imendan našega preč. g. dekana, kar je radost vseh župljanov še bolj povečalo. V ta namen so mu komenski pevci napravili na predvečer podoknico ali serenado in so se spuščali umetni ognji ali rakete.

Mnoga leta kličemo preč. g. dekanu omenivši, da

Nur in der Kräfte schön vereintem Streben
Erhebt sich wirkend erst das wahre Leben.

Domače vesti.

Ženska podružnica sv. Cirila in Metoda v Trstu vrlo lepo napreduje. Nedavno je imelo načelnštvo sejo, v kateri se je ukrenolo 5. julija, v dan sv. Cirila in Me-

toda, pogostiti otročiče kakor lansko leto. Doznali smo veselo vest, da se je število družabnic po letošnjem obnem zboru pomnožilo za 32, pravimo dvaintrideset, med njimi edna ustanovnica. Vidi se, da novi odbor izvršuje podpolno svojo nalogo, da se zelo žrtvuje za družvo, in da ne zaostaja za poprejšnjim načelnštvom. Slava mu! Le tako naprej!

Imenovanja. Pravna praktika Ant. Perisić in Ivan Clarici sta imenovana za prislušnika ali avskultanta in dninar Marij Zambelli za kancelista pri okrajnem sodišču v Pazinu.

Nagrade in odlikovanja za posebne zasluge v vinarstvu in vrtnarstvu delile so se v tržaški razstavi v soboto dne 23. t. m. Nagrade v ta namen je podelila, kakor smo že omenili, vlada in tržaško kmetijsko društvo. O delitvi je poudarjal razstave predstojnik župan dr. Bazzoni sijajen uspeh podjetja, ki ni dokazal samo visoki razvoj vinarstva v Avstriji, ampak tudi jamci, da isto vedno napreduje. Zahvalil se je v imenu odbora vladi, oblastim, društvom, meščanstvu, novinarstvu in sploh vsem, ki so pospeševali razstavo. Za njim je govoril v imenu vlade okrajni glavar baron Conrad omenjajoč posebno važnost razstave kot domoljubno podjetje, katero je priznala vlada s tem, da je podelila državne nagrade. Razpravlja dalje o važnosti vinarstva baš na Primorskem, kjer je tako rekoč glavni pogoj življenja treh pokrajin in izreka nadejo, da bodo podeljene nagrade vzbujale na vstrajnejše delovanje še večjo marljivost. Zatem so se delila odlikovanja, katera je priznala posebna jurija nastopnim razstavljalcem:

Srebrne kolajne trgovskega ministerstva za posebne zasluge v vinarstvu kot državne nagrade: dr. H. Manzutto v Umagu, grof Th. La Tour v Rusiču pri Korminu in F. Kuppelwieser v Bocenu.

Médne kolajne: M. Cumbat v Visu, Jožef Perlini v Zadru, L. Riboli v Spletu, J. Pedrotti v Mezzolombardu in Berger, Volk & Cie. v Dornbachu pri Beču. Diplom k srebrnej kolajni je dobil G. Triscoli iz Umaga.

Častne diplome za vinarstvo so dobili: grof Th. La Tour, dr. A. Levi in deželni gospodarski svet isterski v Poreču.

Srebrne državne kolajne: I. pl. Burgstaller-Bidischini, L. Mauroner, A. Valerio, F. Černe, uprava Jachia v Rudi, pl. Kammel-Hardegger, A. Zlobec, M. Covrich, bratje Corazza, dr. N. Del Bello, dediči pl. Gravisi C. Machlig, dr. E. Mrak, N. pl. Petris, N. Corva-Spinotti, R. pl. Toppo, dr. Canciani, M. Cmbat, M. Galzigno, I. Perlini, J. Supuk, Don Ant. Suria, bratje Sarić, grof C. Lanthieri, F. Kuppelwieser, F. Oesterreicher, I. Pedrotti in W. Hintze.

Državne médne kolajne: Vinarška zadruga v Dornbergu, I. Rovis, uprava Hohenlohe, I. Živec, D. Belči, N. pl. Baseggio, I. Carbonaro, N. De Mori, D. Doblanović, N. De Franceschi, F. De Franceschi, D. Malusa, I. Manzini, A. Marsich, I. Mianich, K. Marchesi, M. Robba, I. Suran, D. Zuliani, Conte Rota, L. Riboli, V. Chiste, A. Martinelli, R. Pelegriani, I. Tommasi, grof R. Alberti, N. Ursi, Iv. Wegschaidner, bratje Stahlener in Karol Bouvier.

Zlate razstavne kolajne: I. pl. Burgstaller-Bidischini, L. Mauroner, dež. poljedelska šola v Gorici (slovenski oddelek) dež. poljedelska šola v Gorici (italijanski oddelek), pl. Kammel-Hardegger, N. pl. Baseggio, I. Carbonaro, M. Covrich, bratje Corazza, dr. Canciani, dr. N. Del Bello, pl. Petris, N. Corva-Spinotti, I. Perlini, Don A. Suria, F. Kuppelwieser, Iv. Pedrotti, I. Sommadossi, C. Bouvier, W. Hintze, Berger, Volk & Cie. in L. Milicić; poslednja dva za likvère.

Srebrne razstavne kolajne: Iv. Collioud, E. Daneu, E. Fonziari, C. Gortan, uprava Hohenlohe v Zagradu, uprava Jachia v Rudi, Lorezutti, višji vinogradnik grof La Tour, C. Clauss, B. Brumat, I. Carlini, I. Golievshchig, N. Gorjusić, I. Callogiorgio, I. Drioli, N. De Mori, D. I. Manzutto, M. Sason, Iv. Triscoli, A. Tommasi, L. Wagner & C., M. Cumbat, M. Galzigna, grof F. Lanthieri, V. Chiste, br. Garbari, grof R. Alberti, I. Wegschaidner in bratje Stahlener.

Bronaste razstavne kolajne so dobili: I. Giannacopulo, I. Klampferer, M. Luxa, L. Gordini, F. Peterin, P. De Colle, I. Depangher, A. De Santi, I. Delton, A. Fortuna, C. Frank, C. Franzin, L. Fiorenzis, P. Manzutto, P. Prekaj, A. Zarić T. Stampalia, I. Arquin, bratje Consolatti in W. Wolkenstein.

Častno omenjeni so: Iv. Nabergoj, baron M. Locatelli, P. Marchesi, T. Sotto Corona, A. Tromba, I. Wassermann, dr.

I. Righetti, I. Matković, Iv. Zimmermann in P. Berwaldi.

V oddelku za poljedelska orodja in antikriptogamične aparate so dobili srebrno državno kolajno: Ph. Mayfart & C. in Bartlett & Greenham.

Diplome k zlatej kolajni: Ph. Mayfart & C. in H. Kappeller.

Diplome k srebrnej kolajni: T. Holt, Schnabl & Comp., F. Siemens, udova Rüdiger & Toppo, A. Valerio in I. Velicogna.

Diplome k médnej kolajni: W. Wrba, H. Pegan, E. Turek & C., Karg, F. Börner in E. Mingotti.

Častno omenjeni so: I. Fabiani, Iv. Velicogna in A. Petruzzi.

V oddelku za rastline in zelenjavo so dobili diplome k zlatej kolajni: A. Maron, I. Fonda in M. Wiener. Diplome k srebrnej kolajni: A. Maron in I. Fonda. Diplome k médnej kolajni: I. Fonda. Častno omenjen je: I. Sossich. Častni diplom: trgovinska in obrtna zbornica v Gorici. Diplom k zlatej kolajni: Poljedelska šola v Gorici. Diplom k srebrnej kolajni: B. Malusa.

V oddelku za olje so dobili diplom k srebrnej kolajni R. Toppo, diplom k médnej kolajni: dr. I. Manzutto.

Procesija pri sv. Ivanu vršila se je v nedeljo 24. t. m. ob 7. uri zjutraj. Selo Sv. Ivansko obleko je posebno prazniško lice, kajti vse ceste, koder se je pomikala procesija, bile so ukrašene s slavoloki, grbi in zastavami, večinom narodnimi. Ljudstva je bilo mnogo, ali jako malo mestnih ljudi. Ob 10. uri d. p. bila je cerkvena slavnost končana.

Kralj Humbert — irredentar! List „Lombardia“ prinaša v številki od 15. t. m. jako zanimljivo vest o slavnostih, ki so se vršile o 800letnici obstanka bolonjskega vseučilišča. Ker dotični članek čudno dokazuje zvestobo, lojalnost in patrijotizem naših irredentarjev, zdi se nam vsekakor umestno, da priobčimo dotično vest v prevodu i našim čitateljem. „Lombardia“ piše: „Ko je opazil kralj Humbert ob odkritji spomenika Viktorja Emanuela v Bolonji s črnim florom preprečeno zastavo deputacije milanskega dobrotvornega društva iz Trente, podal je zastavonoši Ruggeriju roko ter izrekel željo, da mu se predstavijo članovi deputacije. Vled prevelike gneče se ni moglo ustreči kraljevi želji. Kralj je rekel: Lepo je, da ste tudi vi prišli, držite se se vedno kakor ste“. (Bravi, che sono venuti anche loro, e si conservino sempre così.) — Ko sta stala kralj in kraljica pred spomenikom, položil se je k vznožji istega krasen venec. Na traku je bil napis: „Tržaška in trentinska mladina očetu domovine“. (Kralj si je ogledal venec, vprašal je po številu odposlancev ter rekel: „Ringrazi i suoi compagni del felice pensiero“). — K temu nimamo dostavljati drugega, nego li da je nedavno v državnem zboru na Dunaji neki tržaški poslanec ognjevitovo govoril o — lojalnosti nekaterih krogov, in res, dokazal se je patrijotizem njegovih zaštitnikov — v Bolonji! „Politik“.

Vzprijemni izpiti na c. kr. državnej gimnaziji v Trstu bodo od 11. do 14. julija. Stariši imajo zatorej svoje otroke vpisati pri ravateljstvu od 26. junija do 1. julija, ali pa od 11. do 13. julija ter predložiti učenčev krstni, odnosno rojstveni list in spričevalo o stavljenih kôzah. Prijava se pa more tudi preložiti na čas od 14. do 17. septembra.

Instalacija novega župnika pri sv. Jakobu, preč. g. K. Možeta se je vršila v nedeljo 24. t. m. na jako slovesen način. Ljudstva premnogo. Najznamenitejše o tej priliki je bilo, kako pobožno je molil v naši cerkvi žid Luzzatto, ki se je udeležil slavnosti kakor prvosednik naučnega odbora. Tudi druge magistratovce smo opazili v cerkvi, o katerih vemo izvestno, da cerkev jim ni najljubši kraj.

Srečke vinske razstave bodo izžrebane v nedeljo 1. julija.

Grozno samoubojstvo. 28letni delalec Jakop Tomažič iz Gabrovice se je vlegel v nedeljo 24. t. m. ob 1 1/4 ure po polnoči blizu Proseka na železnično progo, baš ko se je bližal tovarni vlak št. 170. Strojevodja v temnej noči trupla ni ugle dal in nesrečnej se našel, česar je iskal. Vlak mu je odtrgal glavo in zjutraj se je našlo razmesarjeno truplo. Baje da so gnale Tomažiča rodbinske neprijetnosti in prepri v smrt.

Poskušeno samoubojstvo. Služabnica Ivana Zuccolin iz Italije se je vrgla v ponedeljek 25. t. m. ob 11 1/4 uri zvečer na trgu Giuseppina pred herpeljski vlak. Ljudje so jo še o pravem času odstranili in ženska je zatem skočila v morje. Tudi

v vodi ni našla zaželjene smrti, kajti carinski uradnik je skočil za njo in jo spravil živo na kopno.

Porotne sodbe. 52letni, uže večkrat kaznovani Viljem Potočnik iz Trsta je bil obsojen zaradi tatvine na 4-letni zapor.

Požar je nastal v ponedeljek 25. t. m. v prodajalnici g. I. Batticha na Acquedottu. Domačini so ogenj sami pogasili in o tej priliki si je gospodar opekeli roki. Škoda je neznatna.

Nezgoda. Nespreten kočijaž je povozil 4-letno Terezo Lewi v ulici Sv. Ivana. Otroka je izvestno čuval angelj varuh, da ni obležal mrtev, ampak si poškodoval le roko. Neopreznega kočijaža so prijavili policiji.

Policijsko. Hišni oskrbnik Peter Bayer iz Celovca je ukradel v hiši štev. 17 ulice Farneto posteljo, vredno 20 gld. ter jo prodal za 6 gl. 50 kr. Nezvestega čuvarja so zaprli. — Dva težaka malina Economo sta se sprla pred malinom. Težak Hus iz Malega Repna je zabodel svojemu nasprotniku, Grku Juriju Scarlo nož v lice in pobegnil. Scarlo je moral v bolnico, Hus pa se je prijavil sam policiji.

Porotna obravnava proti ubijalcu Simitzu začela je, kakor smo uže javili, v ponedeljek 25. t. m. v Budimpešti. Iz vsega, kar so izjavili svedoki, je razvidno, da je Simitz govoril resnico, ko je priznal in opisal vse podrobnosti strašnega ubojstva. Mej prvimi svedoki bil je oče nesrečnega mladeniča, starec Karol Grimme. Ko je zagledal obtoženca, približa se mu vzbujen z vsklikom: „Proklet bodi! Bedni nestvor! Satan! Idi v pekel!“ ter mu je plunol v lice. Simitz se je tresel od strahu. 27. t. m. zvečer bode baje da končana obravnava ter objavljena obsodba. V prihodnji številki našega lista bomo o tem poročali obširnejše.

Književnost.

Poezije zložil S. Gregorič II. v Ljubljani. Založil J. Gorup. Natisnola „Narodna tiskarna“ 1888. — Pod tem naslovom je ravnokar izšel drugi zvezek „zlate knjige“ v prekrasni obliki tudi glede papirja, tiska in vezanja. Pesnik se nam zdaj ne skriva več pod X, kakor v prvem vezku. Gregorič pošilja svoje pesni mej svet:

Tesna tórej nizka moja vam je čela?
Prost izhód vam, le na dan zdaj rím krdéla!

Létajte od hiše pa do hiše,
Kot s cvetú na cvet brenčé hití čebéla —
Ne takó! Ta cvetkam med izsreblja,
Vó pa med nesíte v mesta, v trge, v sèla;
Žélo v sebi skriva ta strupéno,
Ve ljudém delíte sladko strd brez želá;
Naj vesel vas mnog bo móž, mladenič,
Naj vas žena, déva slédnja bo veselá!

Nismo toli dorastli v poeziji, da bi ocenjevali in kritikovali pesni ednega najboljših naših pesnikov; znano je uže vsakemu, kdo je naš Gregorič! Prepričani smo zatorej, da se knjiga v kratkem razproda mež slovenskim občinstvom, kakor se je I. zvezek v treh mesecih. Čim prej se razproda II. zvezek, tim prej pride III. zvezek na svetlo. Take sreče ni v nas Slovenih imela še nobena knjiga. Da pa vender naši čitatelji zvedo, kakšne pesni obsega ta zvezek, hočemo tu navedeti brez izberanja dve krajši:

Moje gosli.

Čemú mi gosli, gosli zláte,
Srebrné strune, slónast lók?
Te, slávna Vila, so le zá te,
Ná jih nazáj iz mojih rók!

Po gosli z javora mi ségni,
Po takih narod koprní,
Ná njé mi strune tri natégni,
Domačih glásov strune trí.

Te vzórom višjim vedno vérne
Krepkó, ognjéno naj zvené,
Izráz ljubezni neizmérne
Ki polno vnema mi sreé.

In šél od sèla bom do sèla
Ter k goslim svójim pel glasné,
Da pésem bo duhove vnéla,
Da srca vžgala bo plámnó!

Eno dévo le bom ljubil.
Eno dévo le bom ljubil,
Eni vedno zvest ostal,
Druge níkdar ne bom snubil,
Níkdar drugi srca dal.

Lépše ni v okrógu zémlje,
Míla, ljuba je takó,
Da jo zlati zor objémlje,
Da smehljá se ji nebó.

Čistost bela jo odéva
In zvestoba pás je njen
Blágo sréce ogréva
Ji ljubézní svét plamen.

Njó le bom ves čas življenja
Ljubil iz sreča globin:
Ljuba mójá je — Slovénja,
Jaz pa Slave zvést sem sin!

Kolikor glede oblike, toliko moramo
pohvalno omeniti tudi lično in knjigi jako
primerno vezanje. G. knjigovez Fr. Dež-
man v Ljubljani se je izkazal mojstra in
zatorej je vsega preporočila vreden.

Knjiga broširana je po 1 gld.; ele-
gantno vezana 1.60 gld.; po pošti 5 novč.
več. Vezana s zlatim obrezkom v pravo
angleško platno v 12. najfinjših in naj-
novejših barvah, z lepo in bogato pozla-
čenim hrbtom in sprednjo stranjo dobiva
se pri g. Fr. Dežmanu, knjigovezu v Ljub-
ljani.

Jos. Stritarja zbranih spisov je prišel
ravnokar mej ljudi 49. snopič t. j. začetek
VI. zvezka z vsebino: Triglav in Po-
savja. — Deveta dežela.

Listnica uredništva.

Bl. g. Mestoselec Goriški: Blagovolite poslati
nam v kratkem oni dve obljubljeni stvari. Po-
zdravljamo! — Gosp. B. K. v Trstu: Kolikokrat
bomo morali še povedati gg. dopisnikom, da
mi ne objavljamo spisov, ako ne vemo
pravega imena dopisnikovega. Prosimo zatorej v
kratkem!

Poslano.

Iz Slavine na Notranjskem.

Nimogoče nam izjaviti čuta nad čí-
nom, kateri izvršujeta naša prečastita
sorodnika gospod Fran Kalister, ve-
leposestnik v Trstu in gospod Josip G o-
r u p, veleposestnik na Reki.

Ljubavi brezbrojne, katere sta učinila
za našo in njih rodno vas Slavino, pres-
nič, so znane celemu Notranjskemu, za-
torej jih nečemo tukaj omenjati, ali vele-
dušna ljubav, katero nam sedaj namenjata,
ni še vsem znana, zatorej čutimo v sebi
sveto dolžnost, to javno razglasiti.

Videla in spoznala sta častita gospoda,
da imamo Slovenci majhno in slabo šolsko
poslopje; hitela sta nam tudi iz te zadrege
pomagati ter sklenola nam napraviti na
lastne troške novo šolsko zidanje.

Vse je uže za to delo pripravljeno in
upamo, da v treh mesecih bomo imeli
uže novo šolo.

Kako važen upliv ima to za našo
mladost, kako iskren čut ima naše občín-
stvo do naših sorodnih dobrotnikov, naj to
naš skupni vsklik dokazuje: „Bog večni
ju živi, Bog jima plati!“

Hvaležno občinstvo v Slavini.

Dunajska borsá

dne 22. junija.

Enotni drž. dolg v bankovcih	—	gld.	80 70
„ „ „ „ v srebru	—	„	81.55
Zlata rentá	—	—	111.80
5% avstrijska rentá	—	—	96.05
Delnice narodne banke	—	—	867.—
Kreditne delnice	—	—	303.40
London 10 lir sterlin	—	—	125.80
Francoski napoleondori	—	—	9.94
C. kr. cekini	—	—	5.90
Nemške marke	—	—	61.62½

Oznaniło.

Dne 5. julija t. l. ob 9. uri dopoldne
prodajali se bodo na zvršilni dražbi v
Postojini

inštrumenti godbenega društva v Postojini.

Vsa godala so sodnijsko cenjena na
282 gl. 30 kr. ter se prodajo pri zgoraj
naznjeni prodaji tudi pod to ceno.
Postojina dne 26. junija 1888.

Dr. Pitamic.

Služba vrtnarja

je oddati pri deželnej vinarskeji sadje-
rejskeji in poljedelskeji šoli na Grmu
pri Rudolfovem na Dolenjskem.

Zahteva se od vrtnarja, da je popol-
noma več v sadjarstvu, zelenjadoreji,
cvetličarstvu in kolikor toliko v čebe-
larstvu ter da zna slovenski pisati.

Plača 360 gld. na leto, prosto
stanovanje, prosta poletna zelenjava.

Stavljenim zahtevam resnično ustreza-
joči, delavni, pošteni prosilci, obrnejo
naj se do konca tekočega meseca na vod-
stvo navedene šole.

Prednost imajo oženjeni pro-
silci brez otrok.

Lastnik pol. društvo „Edinost“.

Najnovejše

letno blago

iz prave ovčje volne

pošilja proti povzetju po jako nizkih
stalnih cenah poznana reelna in so-
lidna trdka

J. W. SIEGEL

BRNO Brunn.

Gospodje krojači, kateri še nimajo
mojih vzorčkov, ter želé razširiti krog
svojih naročiljev v porabo jako so-
lidnega blaga, naj se obrnejo z dopis-
nico zaupno name.

Dobé mojo najnovejšo zbirko vzor-
kov brezplačno in franko.

KMETIJSKO BERILO

prodaja

TISKARNA DOLENC

v Trstu

mehko vezano po 50, trdo po 70 kr. komad
Z pošto 5 kr. več.

PRI JULIJU GRIMMU

dežnikar, Barriera Vecchia 18

je zelo bogata zaloga dežnikov za go-
spe in gospode za jako nizke cene. —
Dežniki iz bombaža od 80 novč. na-
prej. Dežniki iz volne in satina od f.
1.40. naprej. Dežniki židani od f. 2.50.
naprej.

Sprejemajo se vsakovrstni popravki
za jako nizke cene. 41—104

Riunione Adriatica di Sicurtà

v Trstu.

Zavaruje proti požarom, provozu po su-
hem, rekah in morju, proti toči, na življenje v
vseh kombinacijah

Glavnica in rezerva društva dne 31. decembra 1883
Glavnica društva gld. 3,300,000.—
Rezervni fond ou dobičkov 596,622 02
Posebna rezerva dobičkov od
zavarovanja na življenje 150,000.—
Rezervni fond za podjetje na
premikanja vrednostnih efektov 161,500.—
Premijna rezerva vseh oddelkov 7,342,780 36
Rezerva za škode 267,601.—

V portfelju:

Premije, ki se imajo potirjati
v prihodnjih letih 16,954,118 57
Skupni znesek v. h škod pla-
čanih od l. 1838 do 1883 gld. 114,949,847 05

Urad ravnateljstva. 25—2

Via Valdirivo, št. 2 (v lastnej hiši).

Podpisani javlja s tem uljudno p. n. tržaškemu občinstvu, da je
odprl v mestu

podružnico ali filijalko

I. kranjske mlekarske zadruga v Ljubljani.

Prodajalo se bode vsak dan

sveže, neposneto mleko, fino surovo maslo in namizni sir

ter jamči za izvrstno, jako ceno in pošteno postrežbo.

Naročbe na dom sprejema podružnica sama na trgu delle Legna
št. 10, gospod Fran Srebotnjak v ulici Fontanone št. 18 in „Latteria
Svizzera“ na Acquadotto.

V Trstu, junija meseca 1888.

A. Lavrenčič,

8—5

podružnica I. kranjske mlekarske zadruga v Ljubljani.
Piazza delle Legna N. 10.

Pozor, Tržačani!

Posebni vlak v Sežano počne voziti

v dan sv. Petra in Pavla 29. t. m.

in potem

vsako nedeljo in vsak praznik.

Odhod iz Trsta ob 2½ popoldne in pride v Sežano ob 4.,
t. j. o najugodnejšji uri in iz Sežane v Trst se vrne ob 10. uri.

Vožnja tja in nazaj samo 80 nvč.

Fijakarji so ustanovili tarifo s kolodvora v vas 20 nvč. Gostilni-
čarji bodo imeli jedilne liste po najnižji ceni; a letošnji

teran,

kakeršnega nismo imeli uže davno, bode zadovoljil tudi stroge po-
znavalce. Točil se bode najbolji teran po 48—52 nvč. Nadejamo
se, da pride mnogo občinstva v našo lepo Sežano, ki nudi ves
komfort, in cene živeža so vrlo povoljne!

Rajžev skrob (štirka)

tovarne na Reki

(z boletó in brez nje)

zagotovljen, prost vseh tujih snovij, zaradi tega se lahko upotreblja brez
strahu v hranilno sredstvo. Kar se tiče kakovosti kakor tudi cene, ne boji se
nobene konkurence, o čemer se lahko prepriča vsak, ako kupi z malimi nove
malo škatljico.

Dobiva se v zalogi via Carintia N. 22 v Trsti

kakor tudi v vseh glavnih mirolilnicah in prodajalnicah jestvin.

Jaz, Ana Csillag

sé svojimi 185 ctm. dol-
gimi orjaškimi Loreley-
vlasí, katere sem dobila
po 14 mesečni uporabi
svojega samoiznajdene-
ga mazila, je edino
sredstvo proti izpada-
nji vlás, za pospeševa-
nje rasti, za ojačenje
kože, pospešuje pri
možkih polno, jako bra-
dorast in uže po krat-
keji uporabi podeli vla-
sem in bradi naravno
svitlost in polnost ter
je obvaruje pred zgo-
dnim osivenjem do naj-
višje starosti. Cena lon-
čeku 1 gld. do 2 gold.
Pošilja se vsak dan
za gotov denar ali s
poštnim povzetjem po
vsem svetu. 20—1

Csillag & Comp.

Budapest, — Königsgasse Nr. 52.,

kamor se morajo pošiljati vse naročbe.

razpošilja za gotov denar ali po
poštnem povzetju po zelo nizkih
cenah in sicer

SUKNO	samo dobre vrsti:	3-10 m, cela obleka, samo f. 3.50	3-10 m, cela obleka, boljše, 4.90	3-10 m, „fino“ 8.—	3-10 m, „površna sukinja“ 6.—	3-10 m, „črna sal. obleka“ 10.—
		3-10 m, „površna sukinja“ 6.—	3-10 m, „črna sal. obleka“ 10.—	3-10 m, „črna sal. obleka“ 10.—	3-10 m, „črna sal. obleka“ 10.—	3-10 m, „črna sal. obleka“ 10.—

Kar ni komu všeč, se lahko vrne
Uzorec franco. — Naslov:
Tuchfabrikslager
FRIEDRICH BRUNNER
Na drobno. Brunn. Na drobno.
Op. Uzorec za gospodo krojače
nefrankovani.

FILIJALKA V TRSTU

c. kr. priv. avstr.

KREDITN. ZAVODA

za trgovino in obrt v Trstu.

Novci za vplačila.

V vredn. papirjih na	V napoleonih na
4-dnevni odkaz 2½%	30-dnevni odkaz 2%
8- „ 2½%	3-mesečni 2½%
30- „ 3%	6- „ 2½%

Vrednostnim papirjem, glasečim na napoleone, ka-
teri se nahajajo v okrogu, pripozna se nova
obrestna tarifa na temelju odpovedi od 20.
februarja, 20. aprila, in 20. julija.

Okrožni oddel.

V vredn. papirjih 2% na vsako svoto.
V napoleonih brez obresti

Nakaznice

za Dunaj, Prago, Pečto, Brno, Lvov, Reko, kakor
za Zagreb, Arad, Gradec, Hermanstadt, Inomost,
Celovec, Ljubljano in Solnograd — brez troškov.

Kupnja in prodaja

vrednostij, diviz, kakor tudi vnovčenje kuponov
pri odbitku 1% provizije.

Predjumi.

Na jamčevne listine pogoji po dogovoru. Z
odprtjem kredita v Londonu ali Parizu, Ber-
linu ali v drugih mestih — provizija po po-
godbi.
Na vrednosti 5½% letnih obrestih do 1000 gld.,
za vsake svote po pogodbi.

Uložki v pohrano.

Sprejemajo se v pohrano vrednostni papirji, zlat
ali srebrni denar, inozemski bankovci itd. — po
pogodbi.

Trst, 9. marca 1888.

48—16

Najboljši

papir za cigarete

13-26

je pristni

LE HOUBLON

francozki fabrikat Cawleyev in Henryev v Parizu.
Svari se pred ponarejenjem.

Ta papir gorko priporočajo gospodje drl.
J. J. Pohl, E. Ludwig, E. Lipmann, profes-
sori kemije na dunajskem vseučilišču, radi
njegove najboljše kakovosti, radi njegove
čistote in zato, ker v njem ni nikake druge
zdravju škodljive tvornice.

Pozor: Vsak naj pazi na naslednji podpis:

Cawley & Henry
FAC-SIMILE DE L'ÉTIQUETTE
17, rue Béranget, à PARIS